

Kommentar. Placeringen af det såkaldte koldkrigsforskningscenter på Forsvarsakademiet er ny-Mccarthyisme.

Langballecentret

Af MICHAEL H. CLEMMESSEN

NR. 11, 17. - 23. marts 2006

VEJEN til dansk ny-McCarthyisme startede for et kvart århundrede siden. Danmarks sikkerhed hvilede dengang på amerikanske kernevåben. Denne ubehagelige kendsgerning var dog under »afspændingen« noget, man kunne ignorere og overlade til civile og militære embedsmænd. De var uddannet til at forstå disse ting og diskuterede dem passende diskret med de allierede.

Men nu tog NATO en beslutning om at opstille nye langtrækkende kernevåben, hvis Sovjetunionen ikke fjernede deres tilsvarende. Den amerikanske præsident Jimmy Carter stressede de russiske ledere ved at understrege betydningen af menneskerettigheder og accelerere sit lands genoprustning, og hans efterfølger Ronald Reagan kombinerede en bred og massiv militær opbygning med - helt korrekt - at afvise det sovjetiske styres legitimitet.

Vesteuropas befolkninger reagerede med angst på det ændrede internationale klima. Venstrefløjens forskellige dele tog ledelsen af den eksplosivt voksende fredsbevægelse og formulerede dens krav. Moskvas folk i kommunistpartierne støttede og udnyttede gennem frontorganisationer den voksende splittelse mellem på den ene side USA og de pressede europæiske sikkerhedspolitiske eliter og på den anden side de engagerede dele af de brede europæiske befolkninger.

Situationen blev vanskelig for de danskere, der så det transatlantiske samarbejde som vitalt og derfor accepterede behovet for skakspillet med kernevåben. De reagerede forskelligt på udfordringen.

En meget lille minoritet - vi var kun et par embedsmænd og sikkerhedspolitiske forskere - søgte at stabilisere situationen gennem kvalificeret deltagelse i debatten med indsigt og gode argumenter. Ved at »fraternisere med fjenden« for at undergrave hans skråsikkerhed. Langt flere, herunder næsten alle borgerlige politikere, fandt det nytteløst og for arbejds- og intellektuelt krævende at skaffe sig den nødvendige viden til at kunne imødegå de venstreintellektuelles argumenter.

For mange reagerede ved at bekræfte hinanden i deres afmægtige had til de politikere, primært yngre socialdemokrater, der havde forrådt den altid disciplin- og selvdisciplinkrævende, fælles NATO-front. For mange ignorerede, at man i et demokrati vinder med argumenter. De satsede i stedet på fremtidens muligheder for hævn.

MULIGHEDERNE kom, da man igen fik regeringsmagten. Kommissoriet for Dansk Institut for Internationale Studiers (DIIS) koldkrigsundersøgelse blev udvidet med en indenrigspolitisk del. DIIS tog udfordringen op uden at acceptere, at resultatet var givet, og koncentrerede næsten hele sin forskningsindsats om solidt at dække den »indre trussel«, herunder fremmede magters påvirkningsforsøg. Ved en kraftanstrengelse lykkedes det næsten at sende de frustrerede borgerliges forventninger til hjørnespark.

Kun næsten, for udrederne nedtonede de umiddelbare negative virkninger af »fodnotepolitikken« ud over troværdighedsgrænsen. DIIS måtte åbenbart også nedprioritere behandlingen af den ydre trussel i en sådan grad, at udredningen på det område i højere grad blev styret af forhåndslagte teser end af grundig, kritisk anvendelse af eksisterende litteratur og kildemateriale. Den sidste svaghed udløste min hårde, generelle og Jens Gregersens skarpe, specifikke kritik af netop de ydre trusselsafsnit.

1980ernes frustrerede borgerlige var ikke selv i stand til at formulere en kritik af udredningen. De udnyttede derfor kritikken af trusselsafsnittene, hvis svagheder delvis var et resultat af DIIS' defensive reaktion på deres forventninger. For en overbevist liberalist som mig er det skuffende, at danske borgerlige politikeres intellektuelle energi er så begrænset. De lagde sig tankeløst i Jesper Langballes baghjul og søgte nu forventningerne opfyldt i et målrettet ny-McCarthyistisk projekt.

Da Forsvarsakademiet havde dannet ramme om min og Gregersens kritik af udredningen, skulle det belønnes for god støtte ved at være vært for det nye projekt. Dette på trods af, at vor kritiks emne - den ydre trussel - blev set som ret irrelevant. Ved placeringen på Akademiet blev man også frigjort fra ukontrollerbare rammer som forskningsråd, universiteter og DIIS, som jo alle var domineret af kulturradikale humanister og røde lejesvende. Sådanne typer forventede man ikke at møde i Forsvaret.

Så regeringen har placeret det såkaldte koldkrigsforskningscenter på Forsvarsakademiet. Centernavnet er en falsk varebetegnelse, fordi alle de objektivt set mest relevante emner for den internationale koldkrigsforskning - de storpolitiske og militære - ligger uden for centrets kommissorium. Dumpningen skete på trods af, at Akademiet netop nu arbejder målbevidst for at blive en kvalificeret og accepteret del af det normale danske og internationale forskningsmiljø.

Da man denne gang ikke kunne gennemføre et retsopgør på basis af tilbagevirkende lovgivning mod de politiske modstandere, måtte man nøjes med at jage dem og forsøge at undergrave deres eftermæle.

BESLUTNINGEN er et eklatant partipolitisk misbrug af en loyal og disciplineret statsinstitution. Dette misbrug kan ikke undgå at danne præcedens, når det uventede engang sker, at regeringspartierne mister magten.

På grund af forskningens kontroversielle, indenrigspolitiske karakter har sagen allerede skadet Forsvarsakademiets renommé i den tænkende del af befolkningen, og derigennem dets muligheder. Dette på trods af, at Akademiet kun skal huse centret. Skaden er sket, fordi TV-nyhederne efter folketingsdebatten om centret 3. marts omtalte institutionen og dens forskning som Forsvarets. Dette understregede, at offentligheden desværre ikke kan forventes at huske og gentage organisatoriske detaljer.

Skaden er sket, uanset om der måtte findes gode forskere, der er klar til at påmønstre galejen for at brødføde familien i tre år. Den er sket, uanset om det senere bliver klart, at der ikke findes et nyt, anvendeligt kildegrundlag. Det kan vi tidligst få et indtryk af, når professor Bent Jensen leverer resultatet af sin forskning i samme tema.

Det er trist, at to danske præster har glemt, at vi kristne tilgiver vore fjender. Vi må håbe, at Forsvarsministeriet har omtanke, civilcourage og autoritet til at få beslutningen ændret.

Michael H. Clemmesen er pensioneret brigadegeneral og militærhistoriker.